

LABBNYTT

NR 119, O K T O B E R 2025

Övergripande Laboriemedicin

Ändring av transporttider

Transporttiden för prover som ska skickas till Solna, Huddinge, Täby, Sundsvall och Örebro har ändrats till 13:15. Proverna behöver vara oss tillhanda senast klockan 12:30.

/Provinlämningen, Sunderby sjukhus

Klinisk mikrobiologi

Test för moxifloxacinresistens hos *Mycoplasma genitalium* upphör på NUS den 1 september

M. genitalium är en sexuellt överförd bakterie som kan orsaka genitala symtom såsom flytning och sveda vid uriner. Azitromycin är förstahandsbehandling. Vid påvisad azitromycinresistens används moxifloxacin, som oftast är effektivt.

Test för moxifloxacinresistens behövs endast om patienten har kvarstående besvär efter behandling med moxifloxacin. Provet skickas då direkt till referenslaboratoriet i Örebro för analys av "Kinolonresistens hos *Mycoplasma genitalium*". Prov från penis = urin i sterilt provrör. Prov från vagina = E-swab. (Extragenitalt prov behövs sällan och tas med E-swab),

Remiss: [Analysbeställning](#)
[Specialundersökning](#)

Azitromycinresistens analyseras fortsättningsvis på alla positiva prov och provsvaren blir tydligare.

Positivt prov besvaras med en kommentar som anger resultatet av resistenstestet, antingen

- *INGEN azitromycinresistens påvisad.*

eller

- *Bakterien har en mutation som medför resistens mot azitromycin.*

Rådgör med STD-mottagningen vid frågor om provtagning och behandling. Prov tas endast vid uttalade besvär när klamydia och gonorré uteslutits. Partner ska testas och behandlas vid positivt provsvar för att undvika återsmitta. Screening av symptomfria rekommenderas inte. *M. genitalium* omfattas inte av smittskyddslagen, och risken för komplikationer vid obehandlad asymtomatisk infektion är liten.

/Minna Ygge

Ändring i Cosmic analyssortiment

Analysen **Operationssår odling** har tagits bort från Cosmic-analyskatalog eftersom operationssår odlas på precis samma sätt som ett djupt sår/djup mjukdelsinfektion. Därför kan ni i stället beställa [Djupt sår/Djup mjukdelsinfektion odling](#) Ange i remissinfo; typ av operation, provlokalisering, provmaterial, kliniska symtom/diagnos, planerad/pågående antibiotikabehandling.

/Minna Ygge

Ändring för urinodling och GBS-odling i urin

Mikrobiologen har fått en ny utodlingsrobot och därför önskar vi att urin- och GBS-odlingar i urin tas i **Vacutainerör Beige Urin utan tillsats hemogard**, om möjligt bör röret fyllas till minst hälften. Artikelnummer: 28333

/Ulrika Lidén

Påminnelse från mikrobiologen

Mikrobiologen påminner om att odling för tuberkulos och andra mykobakterier skickas till Umeå. Se Vårdgivarwebben [Mykobakterie-/TB-diagnostik](#).

/Gabriella Svala

LABBNYTT

NR 119, O K T O B E R 2025

Klinisk kemi

S-ALP har stigit i patientmedian

Vi har noterat visst bekymmer och fått förfrågan kring förhöjda S-ALP resultat senaste tiden. Vi har därmed följt upp och undersökt vår patientmedian för S-ALP bakåt i tiden. Där ser vi att våra S-ALP resultat framför allt under senaste året, men successivt från 2023, har ökat i genomsnitt. Våra externa kontroller har legat acceptabelt i stora jämförelser fram till senaste tiden då vi ibland legat utanför kvalitetsmålen. Ökningen innebär att patientmedianen under 2022 varierat mellan 1,3–1,4 µkat/L jämfört med under 2025; 1,5–1,6 µkat/L. Det innebär att en procentandel som tidigare hamnat innanför övre referensintervallsgräns nu hamnar utanför. Ökningen kan ses på alla sjukhuslabbs i regionen. De senaste tre åren har vår leverantör lanserat ny metod och har också olika sätt att kalibrera den nya metoden med. Vi för nu en dialog med vår leverantör för att se om vi kan ändra sättet att kalibrera, för att åtgärda detta. Mer information kommer när vi hittat lämplig åtgärd som vi hoppas ska kunna avhjälpa detta.

/Elisabet Söderström

Uppdaterat referensintervall för P-PK

Referensintervallet för PK (INR), P-, kP- är uppdaterat från och med **22 september 2025** enligt Equalis aktuella rekommendationer. Det innebär en mindre justering och det nya referensintervallet är 0,9–1,2 och resultat utanför detta rödmärkas i Cosmic. Kommentar medföljer resultaten en tid framöver.

/Elisabet Söderström

Transfusionsmedicin /Blodcentralen

Provtagning av akut blodgruppering och BAS-test

Enligt Socialstyrelsens föreskrift **SOSFS 2009:29** Transfusion av blodkomponenter, 3 kap. Transfusionsmedicinska laboratorieundersökningar:

6§ Ett blodprov för blodgruppsbestämning och ett för förenlighetsprovning ska tas från blodmottagaren. Proverna ska tas vid två separata tillfällen men får i akuta fall tas vid samma tillfälle.

BAS-test är förkortning av **B**lodgruppskontroll, **A**ntikropps-screening och **S**äkerhetskontroll.

I BAS-testen ingår en databaserad blodgruppskontroll för att med största säkerhet fastställa att provet kommer från rätt patient.

Syftet med att BAS-testen ska tas vid ett annat provtagningstillfälle än blodgruppering är för att upptäcka eventuell provförväxling vid provtagning.

När Blodgruppering och BAS-test tas vid samma provtagningstillfälle finns en stor risk för att eventuell **provförväxling inte upptäcks** och patienten får fel blodgrupp, transfunderas med felaktigt blod vilket kan orsaka en **allvarlig transfusionsreaktion**.

Därför uppmanar blodcentralen till att **begränsa antalet tillfällen där prov för Blodgruppering och BAS-test tas samtidigt!**

I de akuta situationer då Blodgruppering och BAS-test måste tas vid samma provtagningstillfälle rekommenderar blodcentralen att ID-kontroll utförs och signeras av två personer för att minimera risken för provförväxling och öka patientsäkerheten.

Remissen ska vara **akutmärkt** om proverna har tagits vid samma provtagningstillfälle.

/Marie Lundgren

Nytt telefonnummer till blodcentralen Piteå sjukhus

Viktiga telefonnummer till Laboratoriemedicin och Blodgivningsenheten Piteå sjukhus som börjar gälla **20 oktober 2025**:

- Vid patientförfrågningar som rör blodcentral/transfusionsmedicin, ring **75340**
- För blodgivare och blodgivarfrågor, ring **75360**

Vänligen använd rätt nummer för att säkerställa att din fråga hanteras så snabbt och korrekt som möjligt.

/Ellinor Henriksson

LABBNYTT

NR 119, O K T O B E R 2025

Klinisk patologi/cytologi

Önskemål från Klinisk patologi/cytologi

Vi vill informera om att vissa provtyper hanteras och prepareras samma dag som provtagningen sker. Det är därför av vikt att lämna proverna i tid, gärna löpande under dagen om möjligt. Lämnas ett prov för nära inpå stängning hanteras provet nästkommande arbetsdag, verksamheten stänger för dagen klockan 16.00. Många av våra prover genomgår processer som går över natt, vilket medför att svarstiden ökar med ett dygn om provet lämnas för sent.

Några provtyper som behöver lämnas i tid till labbet i Sunderbyn som oftast hanteras samma dag:

- Biopsier bröst och lunga
- Nålbiopsier med prioritet "snabbsvar"
- Ofixerade cytologivätskor

OBS! En förutsättning för att vi ska kunna hantera proverna är att den elektroniska remissen är sänd

/Ida Rydén

Upphandlingar laboratorieartiklar

Var uppmärksamma vid beställning av artiklar från länsservice, vissa har bytt leverantör och en del har bytt artikelnummer. Utbudet ska dock vara detsamma.

/Ida Rydén

PNA - Patientnära analyser

Nya avtal på snabbtester

Från och med 7 juli 2025 finns nya avtal på följande snabbtester:

- **Graviditetstest hCG ACRO**
Aidian (artikelnummer 40073)
- **Faeces Hb, F.O.B Testkit**
Provtagningskit med kassett
(artikelnummer 40039),
Provtagningskärl med reagens
(artikelnummer 40040),
Testkassett
(artikelnummer 40041)
- **Mononukleos testkit, ALL**
TEST (artikelnummer 40077)
- **Strep A testkit, ACRO,**
(artikelnummer 40076)

/Jessica Larsson

Vi vill i god tid informera om...

Transporter utomläns jul och nyår 2025

Jul- och nyårshelgerna påverkar transporttiderna i landet och det gäller även vår posthantering på samtliga provinllämningar i länet.

Transporter till Umeå:

22 december
28–29 december
4 januari
7–8 januari
11 januari

Transporter till Mölndal:

22 december
29 december
12 januari

Transporter till övriga labb:

22 december
29 december
7 januari

/Provinllämningarna, länets sjukhus

Hösthälsningar

från oss på
Laboratoriemedicin